

Kulatý stůl 7.3.2017

Informace pro nevládní organizace

Kontrola na místě

Hlavním cílem kontroly na místě (dále jen „KNM“) je ověřit dodržování podmínek v rámci příslušného opatření vymezených legislativou EU a legislativou ČR. Při realizaci KNM se ověřuje, zda údaje deklarované žadatelem v JŽ odpovídají skutečnosti a zda jsou splněny veškeré závazky a povinnosti žadatele, které lze v době provádění KNM ověřit.

KNM se provádí u vybraného vzorku z vybraných režimů Společenství.

1. Typy kontrol na místě

Rozlišujeme 3 základní typy KNM:

- Fyzická kontrola na místě
- Dálkový průzkum Země
- Fyzická kontrola na místě po dálkovém průzkumu Země

1.1 Fyzická kontrola na místě (FKNM)

Fyzickou kontrolu na místě (dále jen „FKNM“) provádí pověření terénní inspektoři, pracovníci RO SZIF (Oddělení inspekční služby opatření na plochu a SOT). **Kontroly jsou zásadně neohlášené**, ale pokud účel kontroly nebude ohrožen, může terénní inspektor kontrolu ohlásit. Proto je důležité, aby byly na jednotné žádosti uvedeny aktuální a pravdivé kontaktní údaje.

Kontrolu mohou provádět i úředníci jiných orgánů (např. Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský - dále jen „ÚKZÚZ“, Česká plemenářská inspekce - dále jen „ČPI“), na které delegoval SZIF část kontrolních pravomocí. Terénního inspektora mohou příležitostně doprovázet i úředníci jiných orgánů nebo úředníci orgánů EU.

1.2 Dálkový průzkum Země (DPZ)

Kontrola pomocí dálkového průzkumu Země (dále jen „DPZ“) se neprovádí v terénu, ale realizuje se nad družicovými snímky pořízenými v lokalitách, které byly vybrány ke kontrole na místě. DPZ spočívá ve zpracování družicových snímků, jejich vizuální interpretaci a kontrole údajů deklarovaných v jednotné žádosti.

Rychlá polní návštěva (RFV)

Součástí DPZ může být v případě nejasností během interpretace družicových snímků tzv. rychlá polní návštěva (RFV). Účelem RFV bývá zejména ověření užívání půdy na vybraných DPB (např. ověření deklarované plodiny, kultury či stavu pozemku), ke kterému se pořídí fotodokumentace. RFV je uskutečňována operativně a bez kontaktu s farmářem během měsíců červen až září a není považována za fyzickou kontrolu na místě. Pracovník vykonávající RFV se může prokázat na požádání pověřením či zmocněním k provedení rychlé polní návštěvy.

1.3 FKNM po DPZ

Výsledná zjištění DPZ jsou buď konečná, nebo slouží v odůvodněných případech jako podklad pro fyzické kontroly na místě prováděné pověřenými terénními inspektory, pracovníky RO SZIF (Oddělení inspekční služby opatření na plochu a SOT). **Kontroly jsou zásadně neohlášené**, ale pokud účel kontroly nebude ohrožen, může terénní inspektor kontrolu ohlásit. Proto je důležité, aby byly na jednotné žádosti uvedeny aktuální a pravdivé kontaktní údaje.

Kontrolu mohou provádět i úředníci jiných orgánů (např. Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský - dále jen „ÚKZÚZ“, Česká plemenářská inspekce - dále jen „ČPI“), na které delegoval SZIF část kontrolních pravomocí. Terénního inspektora mohou příležitostně doprovázet i úředníci jiných orgánů nebo úředníci orgánů EU.

Kulatý stůl 7.3.2017

Informace pro nevládní organizace

2. Osoby při KNM

Terénní inspektor – kontrolní pracovník (kontrolující), který zastupuje kontrolní orgán. Terénního inspektora mohou příležitostně doprovázet i úředníci jiných orgánů nebo úředníci orgánů EU.

Přizvané osoby – na KNM si též SZIF může přizvat odborníka z odborného pracoviště, který provádí danou kontrolní činnost ze zákona. V tomto případě je takový odborník přizván jako přizvaná osoba terénního inspektora.

Kontrolovaná osoba - žadatel žádající o dotaci v rámci režimů podpor Společenství.

Zplnomocněná osoba - konkrétní fyzická osoba zplnomocněna k zastupování kontrolované osoby/žadatele ve věcech právních úkonů na základě tzv. plné moci (§33 správního řádu).

Povinná osoba – je jakákoli osoba odlišná od kontrolované osoby/žadatele, která však je (popř. byla) vůči kontrolované osobě/žadateli v určitém vztahu a jejíž součinnost je pro řádný výkon kontroly a dosažení jejího účelu taktéž nezbytná. Dále je to osoba, která kontrolované osobě/žadateli dodává nebo dodala zboží nebo ho od ní odebrala či odebírá, koná nebo konala pro ni práce, anebo jí poskytuje nebo poskytovala služby nebo její služby využívala či využívá, případně se na této činnosti podílí nebo podílela a je přítomna na místě kontroly. Povinná osoba je tedy osobou, která má vztah ke kontrolované osobě/žadateli či předmětu kontroly, přičemž jde o zaměstnance či dodavatele, odběratele nebo zákazníka kontrolované osoby/žadatele. Povinná osoba je povinna poskytnout terénnímu inspektorovi součinnost potřebnou k výkonu kontroly, nelze-li tuto součinnost zajistit prostřednictvím kontrolované osoby/žadatele.

Jiná osoba – osoba dle §12a odst. 3 zákona č.256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o osobu, která není povinnou osobou.

3. Provedení kontroly na místě

Oznámení KNM

KNM se provádí zásadně neoznámené.

Pokud bude kontrola oznámena, bude tak učiněno nejdříve 48 hodin před jejím zahájením. Ve výjimečných a odůvodněných případech může být oznámená kontrola zrušena, o čemž však bude žadatel informován co nejdříve.

Zahájení FKNM – první kontrolní úkon

Možné jsou pouze 3 způsoby zahájení FKNM:

- předložení průkazu zaměstnance
- doručení Oznámení o kontrole
- první z kontrolních úkonů předcházející kontrole ... (vypíše se v Protokolu o kontrole)

KNM se zahajuje v první řadě s žadatelem nebo jím zplnomocněným zástupcem. Pokud však nelze zajistit součinnost s žadatelem, pak potřebnou součinnost je povinna poskytnout povinná osoba (pokud existuje) a KNM lze zahájit i s povinnou osobou s tím, že o zahájení KNM se žadatel informuje dodatečně.

V dalším textu je již používán pouze pojem žadatel, avšak dané úkony v rámci průběhu FKNM mohou být činěny i s povinnou osobou vyjma doručení Protokolu o kontrole.

Průběh FKNM

FKNM se žadatel může účastnit osobně nebo doprovodem terénního inspektora pověřit svého zástupce. Pokud se žadatel bude chtít zúčastnit celého průběhu kontroly, je nutné, aby se v případě vícedenní kontroly domluvil s terénním inspektorem, na kterých částech hospodářství bude provádět kontrolu v dalších dnech.

Kulatý stůl 7.3.2017

Informace pro nevládní organizace

Žadatel v rámci podmínek dané podpory souhlasí, že umožní na svém hospodářství provedení nezbytných kontrol na místě a při kontrole poskytne terénnímu inspektorovi na jeho požádání přiměřenou součinnost. Terénní inspektoři provádějící kontrolu na místě jsou oficiálně považováni za osoby pozvané se souhlasem žadatele. Pokud **žadatel zruší svůj souhlas** s provedením nezbytných kontrol a požádá nebo nařídí terénnímu inspektorovi, aby ukončil kontrolu na místě a hospodářství opustil, terénní inspektor tak okamžitě učiní. Toto však **bude považováno za porušení podmínek pro udělení podpory** porušením závazku o umožnění kontroly na místě a povede k zamítnutí jednotné žádosti.

V průběhu kontroly terénní inspektor provádí:

- měření vybraných DPB,
- kontrolu specifických podmínek opatření na všech deklarovaných DPB,
- kontrolu obhospodařování zemědělské půdy,
- kontrolu zemědělské kultury a plodin, které žadatel na DPB pěstuje,
- kontrolu dodržování zemědělských postupů příznivých pro klima a životní prostředí včetně prahových hodnot, pokud byl žadatel ke kontrole vybrán
- kontrolu dobrého zemědělského a environmentálního stavu (dále jen „DZES“) na vybraných DPB, pokud byl žadatel vybrán ke kontrole DZES,
- kontrolu podmínky způsobilosti aktivního zemědělce u relevantních opatření, na něž se tato podmínka vztahuje.

Některé podmínky jsou ověřovány jen v rámci konkrétních opatření:

- SAPS – při kontrole **obsahu THC** v pěstovaných odrůdách konopí budou odebrány vzorky pro následný rozbor (kontrolní organizace ÚKZÚZ).
- AEO, AEKO, opatření Natura 2000 (kontrolní organizace ÚKZÚZ) – kontrolor provádí kontrolu podmínek týkajících se **používání hnojiv a přípravků na ochranu rostlin**. Při kontrole podmínek bude požadováno předložení:
 - evidence o použitých hnojivech, pomocných látkách, upravených kalech a sedimentech
 - evidence o používání přípravků na ochranu rostlin
- EZ (kontrolní organizace ÚKZÚZ) – kontrolor bude provádět kontrolu dodržování podmínek **ekologického zemědělství**. Předmětem kontroly je:
 - vedení dokumentace,
 - rostlinná produkce (hnojiva, přípravky na ochranu rostlin),
 - živočišná produkce (krmiva, welfare zvířat),
 - identifikace a označování produktů ekologického zemědělství.
- AEO, AEKO, EZ, LFA, Dobrovolná podpora vázaná na produkci bílkovinných plodin, Dobrovolná podpora na chov telete masného typu, Dobrovolná podpora na chov krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka, Dobrovolná podpora na chov bahnice nebo na chov kozy, Dobré životní podmínky zvířat – podopatření v rámci skotu a Přejídné vnitrostátní podpory (kontrolní organizace ČPI) – terénní inspektor bude provádět kontrolu **počtu, označení a evidence zvířat**. V průběhu kontroly terénní inspektor kontroluje:
 - správnost označení zvířat a porovnává fyzicky přítomná zvířata kontrolovaného hospodářství na aktuální stav v ústřední evidenci a stájovém registru (forma inventury zvířat),
 - správnost dokladů jednotlivých zvířat (průvodní list skotu),
 - prodeje, nákupy a vyřazení či přesuny zvířat, které musí být doloženy dalšími doklady (účetní doklady, veterinární osvědčení, kafilerní lístek apod.)
 - vedení evidence suchostojných krav (pouze u opatření Dobré životní podmínky zvířat).

Poznámka – v případě koní budou zjišťována všechna zvířata aktuálně přítomná na hospodářství. V úvahu se berou údaje jak z bloku č. 1 – Koně, oslí a jejich kříženci držení v hospodářství, tak údaje z bloku č. 2 – Přemístění koní, oslů a

Kulatý stůl 7.3.2017

Informace pro nevládní organizace

jejich kříženců držených v hospodářství. Deklarovat lze jen ty koně, kteří jsou v konkrétní deklarovaný den fyzicky přítomni na hospodářství a kteří jsou řádným způsobem zapsáni v Registru koní v hospodářství. Oslí a jejich kříženci se nezapočítávají. Koně, oslí a jejich kříženci nejsou zohledňováni pouze u opatření Dobrovolná podpora vázaná na produkci bílkovinných plodin.

- Dobré životní podmínky zvířat (kontrolní organizace SVS) – veterinární lékař provádí kontrolu:
 - dodržování podmínek welfare,
 - minimální plochy lehacího prostoru pro každou dojnici (Podopatření zvětšení lehacího prostoru v chovu dojnic),
 - nastýlání slámou či separátem s obsahem vápence, provádění desinsekce stájového prostředí (chemická či biologická metoda) a vedení evidence regulace nežádoucího hmyzu u skotu (Podopatření zlepšení stájového prostředí v chovu dojnic),
 - zajištění nepřetržitého přístupu do výběhu, nastýlání slámou ve výběhu a vedení evidence o pobytu suchostojných krav ve stáji s přístupem do výběhu (Podopatření zajištění přístupu do výběhu pro suchostojné krávy)
 - počtu prasniček, prasnic a selat a jejich správné evidování v integrovaném zemědělském registru databáze ústřední evidence (Podopatření zlepšení životních podmínek v chovu prasat a Podopatření zvětšení plochy pro odstavená selata),
 - individuálního označení prasniček, první zapouštění prasniček ve věku 230 dní a vedení evidence o zapouštění prasniček (Titul zlepšení životních podmínek pro prasničky),
 - provádění desinfekce poroden prasnic v rámci turnusového provozu a provádění kontroly spárků prasnic pověřenou osobou po každém odstavu (Titul zlepšení životních podmínek pro prasnice),
 - minimální plochu prostoru pro chov odstavených selat, označení jednotlivých sekcí, případně kotců, ve kterých jsou odstavená selata chována a zda žadatel vede evidenci odstavených selat (Podopatření zvětšení plochy pro odstavená selata).

4. Ukončení kontroly na místě

Poslední kontrolní úkon je úkon, který předchází vyhotovení Protokolu o kontrole. Konkrétní úkon bude uveden v Protokolu o kontrole.

Protokol o kontrole - zaznamenání výsledků KNM

Po provedení kontroly sepíše terénní inspektor Protokol o kontrole, do nějž zaznamená zjištěné rozpory s údaji deklarovanými v jednotné žádosti nebo neplnění podmínek nezbytných pro poskytnutí dotace. V tomto formuláři bude zaznamenán i podrobný popis neshod, nedodržení, vysvětlení podaná žadatelem, popis kontrolovaných dokumentů, rozhovory s jinými osobami za účelem získání informace a závěry učiněné terénním inspektorem.

Datum vyhotovení Protokolu o kontrole musí být ve lhůtě do 30 dní, ve zvláště složitých případech do 60 dní, ode dne provedení posledního kontrolního úkonu.

Doručení Protokolu o kontrole

S Protokolem o kontrole bude žadatel (zplnomocněný zástupce) seznámen jeho doručením. Protokol o kontrole bude doručen žadateli (zplnomocněnému zástupci) jedním z níže uvedených způsobů:

- **Osobně** – žadatel či zplnomocněný zástupce musí svým podpisem potvrdit doručení Protokolu o kontrole. Datum doručení je den, kdy byl Protokol o kontrole osobně předán. Pokud žadatel či zplnomocněný zástupce odmítne Protokol o kontrole podepsat, vyznačí terénní inspektor tuto skutečnost v Protokolu o kontrole a Protokol o kontrole se pak považuje za doručení okamžikem pokusu o předání – viz. § 24 odst. 3 a 4 správního řádu.

Kulatý stůl 7.3.2017

Informace pro nevládní organizace

- **Poštovním úřadem** – datem doručení je den uvedený na doručence. Pokud si žadatel nepřevzme zásilku, pak datem doručení je 10. den ode dne, kdy byla zasláná zásilka uložena na poštovním úřadu, jedná se o tzv. fikci doručení.
- **Datovou schránkou** - Protokol o kontrole je možné zaslat datovou schránkou v případě, kdy žadatel má zřízenou a aktivní datovou schránku. Datem doručení je den skutečného doručení datovou schránkou. Případná fikce doručení bude uplatněna, pokud si žadatel nevyzvedne zásilku z datové schránky.

Datum doručení je důležité pro určení lhůty k podání námitek proti Protokolu o kontrole.

3 způsoby ukončení KNM:

- marným uplynutím lhůty pro podání námitek nebo
- vzdáním se práva podat námitky ze strany žadatele nebo
- dnem doručení vyřízení námitek žadateli.

5. Námitky proti Protokolu o kontrole

Žadatel může proti protokolu o kontrole podat námitky ve lhůtě 15 dní ode dne doručení Protokolu o kontrole, nestanoví-li terénní inspektor lhůtu delší (jiná stanovená lhůta musí být zapsána v Protokolu o kontrole), a to prostřednictvím terénního inspektora, který kontrolu provedl. S tímto poučením je žadatel seznámen v závěru Protokolu o kontrole.

Námitky musí být podány písemně a řádně zdůvodněny.

Dnem doručení námitek na SZIF je zahájeno řízení o námitkách, jehož výsledkem je Rozhodnutí o námitkách. **Proti rozhodnutí o námitkách není opravný prostředek přípustný.**

Výroky rozhodnutí o námitkách mohou být tyto:

- V případě, že žadatel nepodal ve stanovené lhůtě námitky proti Protokolu o kontrole, pak se v rozhodnutí o námitkách námitky zamítnou jako námitky podané opožděně.
- V případě, že námitky podala neoprávněná osoba, pak se v rozhodnutí o námitkách námitky zamítnou.
- V případě, že z námitek není zřejmé, proti jakému kontrolnímu zjištění směřují, nebo námitky, u nichž chybí odůvodnění, pak se v rozhodnutí o námitkách zamítnou jako nedůvodné bez dalšího projednání.
- V ostatních případech se námitkám v rámci rozhodnutí o námitkách vyhoví, částečně vyhoví, nebo se zamítnou, příp. se předá k došetření zpět na Oddělení inspekční služby opatření na plochu a SOT příslušného RO SZIF.

Žadatel je oprávněn se písemně práva na podání námitek vzdát.

6. Práva a povinnosti

Práva a povinnosti terénních inspektorů a žadatelů či povinných osob vyplývající ze zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), konkrétně:

- práva terénních inspektorů jsou uvedena v § 3, 7, 8, 11 a 19,
- povinnosti terénních inspektorů jsou uvedeny v § 9 a 20,
- práva žadatelů jsou uvedena v § 10 odst. 1,
- povinnosti žadatelů a povinných osob jsou uvedeny v § 10 odst. 2 a 3.

Další skutečnosti týkající se žadatele a povinné osoby:

- Proti Protokolu o kontrole může **pouze žadatel** dle § 13 kontrolního řádu podat písemné a zdůvodněné námitky, a to ve lhůtě **15 dní ode dne doručení Protokolu o kontrole**, není-li stanovena v Protokolu o kontrole lhůta delší.
- Vzniklé náklady na kontrolu dle § 23 kontrolního řádu:
- náklady vzniklé kontrolnímu orgánu v souvislosti s výkonem kontroly nese kontrolní orgán,

Kulatý stůl 7.3.2017

Informace pro nevládní organizace

- náklady vzniklé kontrolované osobě nebo povinné osobě v souvislosti s výkonem kontroly nesou tyto osoby.

Práva a povinnosti terénních inspektorů a žadatelů či jiných osob vyplývající ze §12a zákona č. 256/2000 Sb., o SZIF

(1) Fond je oprávněn provádět, a to i bez ohlášení, kontrolu

a) správnosti údajů fyzických a právnických osob uvedených v žádostech podávaných Fondem,

b) plnění povinností a podmínek vyplývajících z vydaných rozhodnutí a uzavřených smluv a dohod podle § 1 odst. 2,

c) správnosti informací poskytovaných Fondem podle tohoto zákona, zákona o zemědělství a nařízení vlády vydaných k jejich provedení,

d) plnění povinností vyplývajících z přímo použitelného předpisu Evropských unie, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

(2) Při výkonu kontroly podle odstavce 1 postupuje Fond vůči fyzickým a právnickým osobám (dále jen „kontrolované osoby“) podle kontrolního řádu, zákona o zemědělství, podle tohoto zákona, a podle zákona o finanční kontrole. Tím není dotčen výkon kontroly podle přímo použitelných předpisů Evropských unie upravujících společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky, podpory pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV), společné organizace zemědělských trhů.

(3) Pokud doklady u kontrolovaných osob nepostačují k řádnému provedení kontroly, je Fond oprávněn požadovat doklady i od jiné osoby, a to v rozsahu nezbytném pro ověření skutečností majících souvislost s činností kontrolovaných osob, která je předmětem kontroly. Tato osoba je povinna ve stanovené lhůtě takové doklady Fondem předložit, výkon kontroly Fondem umožnit a při něm spolupůsobit. Práva a povinnosti Fondu a této osoby se řídí kontrolním řádem přiměřeně, přičemž účel kontroly musí být naplněn při zajištění toho, aby práva a chráněné zájmy této osoby byly dotčeny v nejmenší možné míře.

(4) Kontrolu podle odstavců 1 až 3 vykonává Fond prostřednictvím svých zaměstnanců nebo jiných fyzických anebo právnických osob, které k tomuto účelu zmocní podle přímo použitelného předpisu Evropské unie o financování společné zemědělské politiky; v takovém případě fyzická nebo právnická osoba postupuje podle kontrolního řádu.

(5) Kontrolu podle odstavce 1 písm. b) a d) a odstavce 3 vykonávají v rámci své působnosti stanovené zvláštními právními předpisy také správní úřady řízené ministerstvem.

(6) Při výkonu kontroly podle odstavců 1 a 3 je Fond oprávněn požadovat provedení analýz vzorků zemědělských výrobků Generálním ředitelstvím cel.

(7) Zaměstnanci Fondu vykonávající kontrolu se při výkonu kontrolní činnosti prokazují průkazem zaměstnance Fondu, který je současně dokladem o jejich pověření ke kontrole.

(8) Při výkonu kontroly podle odstavců 1 až 3 nevzniká nárok na náhradu za odebrané vzorky.

(9) Na výkon kontroly prostřednictvím dálkového průzkumu Země včetně rychlých polních návštěv, podle přímo použitelného předpisu Evropské unie se nevztahuje kontrolní řád; ustanovení kontrolního řádu o vstupu na pozemky a o právech kontrolujícího platí přiměřeně.

(10) Pro provádění kontrol orgány Evropské unie nebo jimi pověřených osob platí ustanovení odstavců 1 až 9 přiměřeně.

(11) Fond je odpovědným orgánem za provádění kontrol plnění kritérií způsobilosti podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího prováděcí pravidla pro podmíněnost, odlišení a integrovaný administrativní a kontrolní systém.

(12) V případě, že není umožněna kontrola některé z podmínek, na kterou je poskytnutí dotace vázáno, a nejedná se o zmaření kontroly podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, považuje se tato podmínka za nesplněnou.

čl. 26 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 1122/2009, v platném znění